

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 280

van **BART DOCHY**

datum: 27 november 2023

aan **LYDIA PEETERS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

Nieuwpoort - Maatregelen wateroverlast

Op 13 en 14 november 2023 werd de provincie West-Vlaanderen met grote wateroverlast geconfronteerd. Meer specifiek werd in Nieuwpoort beslist om heel wat extra pompen te reserveren om tijdens het springtij maximaal water af te voeren. Echter hebben we moeten vaststellen dat het debiet van het sluizencomplex te laag is om alle water naar de zee laten stromen. Daardoor stonden grote delen van de Westhoek onder water. Dat is niet de eerste keer. Vanuit Nieuwpoort stelt men zich de volgende vragen:

1. Het spaarbekken dat dient als bufferbekken wordt tegenwoordig gebruikt als stortplaats voor slib. Dat vermindert de capaciteit van het bufferbekken. Hoewel de vaargeul, die door het spaarbekken loopt, voldoende diep is, wordt de rest van de buffercapaciteit onderbenut. Waarom vult men een bufferbekken met slib en vermindert men dus de capaciteit? Dat gaat lijnrecht in tegen het doel van een spaarbekken.
2. Reeds dertig jaar terug was er een grote overstroming van de IJzervallei in 1993. Reeds toen stelde men vast dat de capaciteit van het sluizencomplex de Ganzenpoot niet voldoende is bij extreme waterval. Meer nog, de staat van het sluizencomplex is in die mate verslechterd dat er deze week noodingrepen nodig waren om meer debiet te verkrijgen. Waarom werd er in de voorbije jaren niet meer geïnvesteerd in het sluizencomplex als we vaststellen dat de regenval de laatste jaren onregelmatiger wordt?
3. De capaciteit om water af te voeren via het sluizencomplex de Ganzenpoot wordt beperkt door de getijden. Er kan dus enkel water worden geloosd bij laagtij. Wanneer de getijdencoëfficiënten hoog zijn, is de afvoercapaciteit op bepaalde momenten bijzonder laag. Waarom wordt er niet geïnvesteerd in vizzelpompen zodat men ook tijdens hoogwater water kan lozen?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

op vraag nr. 280 van 27 november 2023

van **BART DOCHY**

1. De buffercapaciteit van een spaarbekken is afhankelijk van de totale oppervlakte ervan en hoeveel het waterpeil omhoog en omlaag kan variëren in het bekken. De hoeveelheid water in het spaarbekken onder het niveau van laag water op zee kan niet geloosd worden.

De overdiepte van het bekken is dus geen factor in deze buffercapaciteit en is in deze dus (hydraulisch gezien) irrelevant. Deze overdiepte werd gecreëerd door het winnen van zand voor de aanleg van E40 en het opvullen van deze overdiepte heeft geen impact op de buffercapaciteit van het spaarbekken.

2. Het overstromen van de IJzervallei is een gevolg van het water dat in te grote hoeveelheden uit Frankrijk in Vlaanderen terecht komt (25% van het afstroomgebied van de IJzer ligt in Frankrijk). Op het Franse grondgebied heeft de IJzer door het hellende reliëf een groot verhang. Daardoor zorgen de IJzer en de aansluitende waterlopen voor een snelle watertoevoer en -afvoer. Dit watervloed komt in Vlaanderen reeds onder het hoogwaterniveau van de zee toe en dit met een debiet dat groter kan zijn dan de totale afvoercapaciteit over een getijdencyclus heen van de Ganzenpoot, zelfs zonder dat er een druppel water vanuit het Vlaamse deel van het afstroomgebied bijgekomen is.

Het water moet dan vervolgens nog een afstand van 50 km afleggen naar Nieuwpoort, met een verval van amper 1 m op 50 km. Het is echter zo dat, ook al zou de afvoercapaciteit van de Ganzenpoot verhogen, dan nog zijn kritische overstromingen niet altijd te voorkomen. In een typische hoogwaterperiode stroomt er namelijk 2 à 3x zoveel water in de broeken als er naar zee kan vloeien.

Er zijn effectief heel wat maatregelen genomen naar aanleiding van de overstromingen '93-'94 en de volgende overstromingen. De voorbije jaren zijn er al diverse maatregelen getroffen om de waterwegen in het beheer van De Vlaamse Waterweg nv (DVW) goed te onderhouden.

Het gaat dan zowel om recurrente onderhoudsinspanningen als om éénmalige baggerwerken en renovatiewerken op de IJzer of de renovatiewerken aan het sluizencomplex Ganzenpoot (Nieuwpoort), aanleg Winterdijk, modellering van het bekken om de sturing van het waterbeheer te optimaliseren, investeringen over de grenzen heen (Mageteaux), ...

Naar aanleiding van deze wateroverlast richtte de Vlaamse Regering een Taskforce op om op korte termijn een verder antwoord te bieden op de extreme wateroverlast in de Westhoek. Deze zal een concreet actieplan uitrollen.

3. De locatie en impact van het voorzien van extra tijdelijke of permanente pompinstallaties op diverse locaties, niet enkel te Nieuwpoort, zullen worden bekeken in navolging van het actieplan Weerbare Westhoek. In elk geval wensen we in te zetten op het vergroten van de capaciteit om zowel gravitair als getij-onafhankelijk water weg te krijgen naar zee, en dit is op diverse locaties en met verschillende methodes. Naast de uitwatering naar zee moet ook rekening gehouden worden met het afwateren van

water richting de kustzone. Dit neemt ook tijd in beslag en méér pompen op één locatie betekent daardoor niet dat er een snellere afwatering uit de Westhoek wordt gefaciliteerd.